

**ČEPKELIŲ VALSTYBINIO GAMTINIO REZERVATO PLANAVIMO SCHEMOS
(RIBŲ IR TVARKYMO PLANŲ) AIŠKINAMOJO RAŠTO PAGRINDINIAI
SPRENDINIAI**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato (toliau – Rezervatas) planavimo schemą sudaro aiškinamojo rašto pagrindiniai sprendiniai, Rezervato ribų planas (toliau – Ribų planas) ir Rezervato tvarkymo planas (toliau – Tvarkymo planas) (brėžiniai).

2. Ribų plano tikslas – nustatyti Rezervato ir jo buferinės apsaugos zonos ribas.

3. Tvarkymo plano tikslai yra šie:

3.1. nustatyti kraštovaizdžio tvarkymo zonas ir jų reglamentus;

3.2. nustatyti Rezervato apsaugos ir tvarkymo kryptis ir priemones.

4. Į Kultūros vertybių registrą įrašyti kultūros paveldo objektai, vietovės, taip pat jų teritorijos ir apsaugos zonos tvarkomos, saugomos ir naudojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu bei kitais kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Kultūros paveldo objektų, jų teritorijų ir apsaugos zonų apsaugą, tvarkybą ir naudojimą reglamentuoja kultūrinių draustinių nuostatai, apsaugos reglamentai ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, kurie rengiami vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatomis ir Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. ĮV-261/D1-322 „Dėl nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“. Rezervato planavimo schema nenustato ir nekeičia nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijų ir apsaugos zonų. Jos nustatomos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais.

5. Pasienio ruože, valstybės sienos apsaugos zonoje, pasienio juostoje ir pasienio vandenyse taikomas pasienio teisinis režimas, nustatytas Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme. Pasienio juostoje bet kokia veikla, nesusijusi su valstybės sienos apsauga, derinama su Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos. Rezervate įrengtiems valstybės sienos ženklams taikomos Valstybės sienos apsaugos objektų, įrenginių veikimo ir apsaugos zonos sąlygos, nustatytos Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, LIV

skyriuje. Siekiant užtikrinti valstybės sienos apsaugos poreikius, Rezervate gali būti rekonstruojamas kelias Katra–Pogarenda–Musteika, privažiavimai prie pasienio juostos ir valstybės sienos ženklų.

6. Lankytis, grybauti ir uogauti Rezervate leidžiama laikantis Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. lapkričio 8 d. nutarimu Nr. 1238 „Dėl Čepkelių, Kamanų ir Viešvilės valstybinių rezervatų nuostatų patvirtinimo“, numatytos tvarkos. Katros kaimo gyventojai, sudarę apsaugos sutartis su Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direkcija, Tvarkymo plane pažymėtuose R4a tvarkymo plotuose gali šienauti arba ganyti pievas.

7. Rezervato buferinės apsaugos zoną sudaro miškingos teritorijos prie Kriokšlio, Paramelio ir Karaviškių kaimų, Katros kaimo sodybos bei į jas vedantis kelias ir valstybės sienos apsaugos zona. Rezervato buferinėje apsaugos zonoje esančios Europos bendrijos svarbos natūralios buveinės saugomos, tvarkomos ir naudojamos laikantis Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“, reikalavimų. Siekiant apsaugoti Rezervato gamtinę ekosistemą nuo antropogeninio poveikio padidėjimo, sodybų skaičius buferinės apsaugos zonoje Katros kaime nedidindamas, namų valdų sklypai formuojami esamų sodybų pagrindu.

II SKYRIUS TERITORIJOS TVARKOMASIS ZONAVIMAS

8. Rezervate pagal Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 „Dėl Saugomų teritorijų tipinių apsaugos reglamentų patvirtinimo“, nustatomos šios konservacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos (Tvarkymo plano brėžinys):

8.1. rezervatinių miškų, pelkių, pievų, smėlynų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – griežtos apsaugos (KM(P)n) ir reguliuojamos apsaugos (KM(P)r) kraštovaizdžio tvarkymo zonos. Griežtos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zona apima natūraliausią centrinę Rezervato dalį, ji skirta užtikrinti žmogaus tiesiogiai neįtakojamą gamtinių ekosistemų raidą bei vykdyti mokslinius tyrimus ir stebėseną. Reguliuojamos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zona apima Rezervato pakraščius, ji skirta vykdyti gamtotvarkos priemones, kurių tikslas – atkurti ir palaikyti saugomų rūšių ir buveinių tinkamą apsaugos būklę, taip pat vykdyti pažintinę švietėjišką veiklą, mokslinius tyrimus ir stebėseną;

8.2. rezervatinių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – griežtos apsaugos (KVn) kraštovaizdžio tvarkymo zona, apimanti Čepkelių raiste esančius ežerus.

III SKYRIUS APSAUGOS IR TVARKYMO KRYPTYS IR PRIEMONĖS

9. Pagrindinės Rezervato apsaugos ir tvarkymo kryptys yra šios:

9.1. biologinės ir kraštovaizdžio įvairovės išsaugojimas;

9.2. Rezervato ekosistemos natūralumo didinimas;

9.3. ekologinio švietimo plėtra.

10. Saugant biologinę ir kraštovaizdžio įvairovę, numatoma:

10.1. nužymėti Rezervato ribas vietovėje;

10.2. įrengti papildomus rakinamus užtvarus ties įvažiavimais į Rezervatą Katros kaimo vakariniame pakraštyje (Rezervato 75 kvartale), ties Prancūzkelio (40 kvartale) bei Užuožerės miške (ties 218 kvartalo riba);

10.3. prižiūrėti ir rekonstruoti Rezervato priežiūrai būtinus kelius ir privažiavimus (pažymėta Tvarkymo plano brėžinyje);

10.4. pritaikyti nebenaudojamą priešgaisrinį bokštą Rezervato stebėsenai ir teritorijos kontrolei;

10.5. įrengti automatinę meteorologinę stotį Čepkelių raisto mikroklimatui stebėti, automatinis vandens lygio matuoklius Ešerinio ežere ir Čepkelių pelkėje;

10.6. palaikyti ir atkurti Europos bendrijos svarbos pievų buveines – 6450 Aliuvines pievas ir 6430 Eutrofinius aukštuosius žolynus Tvarkymo plane pažymėtuose R1 tvarkymo plotuose (Katros slėnis ties Pogarenda), kasmet šienaujant;

10.7. palaikyti atviras pievų buveines Tvarkymo plane pažymėtame R2 tvarkymo plote (Pogarendos kaimavietė), kasmet šienaujant ir kertant medžių ir krūmų atžalas;

10.8. atkurti Europos bendrijos svarbos 6120 Karbonatinių smėlynų pievų buveinę Tvarkymo plane pažymėtame R3 tvarkymo plote (Pogarendos kirtavietė), kasmet šienaujant;

10.9. atkurti ir palaikyti atviras pievų buveines Tvarkymo plane pažymėtuose R4 tvarkymo plotuose (Katros kaimas), kasmet šienaujant ir kertant medžių ir krūmų atžalas;

10.10. palaikyti atviras pievų buveines Tvarkymo plane pažymėtuose R5 tvarkymo plotuose (Lynežerio pievos), kasmet šienaujant;

10.11. palaikyti atviras buveines, svarbias smiltyniniam gvazdikui, vėjalandei šilagėlei Tvarkymo plane pažymėtuose R6 ir R7 tvarkymo plotuose (teritorija prie priešgaisrinio bokšto ir Rezervato 11 kvartale atverta žemyninė kopa), kasmet kertant medžių ir krūmų atžalas;

10.12. išsaugoti Užuožerės miško paprastosios pušies populiacijos genetinę įvairovę Tvarkymo plane pažymėtame R8 tvarkymo plote – Užuožerės miško pušies genetiniame medyne. Genetinis medynas turi būti atkurtas to paties medyno miško dauginamąja medžiaga, taikant žėlimą skatinančias priemones arba dirbtinai želdinant, laikantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro tvirtinamų Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimų. Visos ūkinės priemonės turi būti vykdomos vadovaujantis Valstybinės miškų tarnybos parengtomis rekomendacijomis, suderinus jas su Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direkcija;

10.13. išsaugoti vėjalandės šilagėlės populiacijos palankią apsaugos būklę Tvarkymo plane pažymėtame R9 tvarkymo plote (vėjalandės šilagėlės augavietė Rezervato 57 kvartale) retinant ir šalinant medžius, krūmus ir jaunus medelius, raunant viržius, grėbiant samanas ir nuokritas, naikinant gausialapius lubinus ir šluotinius sausakrūmius.

11. Siekiant didinti Rezervato ekosistemos natūralumą, numatoma:

11.1. formuoti vientisą pelkės masyvą nevykdant kvartalinių linijų priežiūros pelkiniuose medynuose. Už pelkės ribų augančiuose Rezervato miškuose priešgaisrinės juostos priežiūros šalinant savaime želiančius medžius ir krūmus, vėjavartas ir snieglauzas, tačiau nemineralizuojamos;

11.2. užtikrinti natūralų vandens nutekėjimą iš Čepkelių raisto į Musteikos upelį, atnaujinant pralaidas buvusio siaurojo geležinkelio pylime, Rezervato 68, 69 ir 78 kvartaluose.

12. Siekiant plėtoti ekologinį švietimą, numatoma:

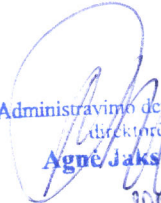
12.1. atnaujinti Čepkelių mokomąjį taką ir jo įrangą;

12.2. įrengti papildomą iki 0,5 km ilgio mokomojo tako atkarpą suformuojant žiedą;

12.3. atverti vaizdą į Čepkelių raistą nuo paraistėje esančių apžvalgos vietų;

12.4. rekonstruoti Pogarendos kaimavietėje buvusį administracinį pastatą, pritaikant Rezervato stebėsenos, priežiūros ir ekologinio švietimo reikmėms.

Aplinkos ministras
Kęstutis Mažeika
2019-07-02

Administravimo departamento
direktorė
Agnė Jakščiūnė
2019-07-01

Administravimo departamento
organizacijos vystymo ir personalo
skyriaus vyriausioji specialistė
Regina Jurkonienė
2019-07-01